

PROPOSTA
D'ORDENANÇA MUNICIPAL TIPUS PER A LA PREVENCIÓ I CONTROL DELS
MOSQUITS, I PARTICULARMENT DEL MOSQUIT TIGRE (*Aedes Albopictus*)

PREÀMBUL

L'estiu del 2004 es va detectar per primer cop la presència de l'espècie de mosquit *Aedes albopictus*, més conegut com a Mosquit Tigre, al nostre país. Des de llavors s'ha pogut detectar la seva presència en nombre significat, per determinades zones del nostre municipi.

Els mosquits pertanyen a la família dels culícids. Les larves surten dels ous i són aquàtiques, s'alimenten de matèria orgànica suspesa a l'aigua. Aquestes fases són vermiformes, sense ales, i tenen entre 1 i 10 mm de llargària. Triguen de 5 a 20 dies en transformar-se en pupes (depenent de les temperatures) i aquestes triguen uns dos dies en transformar-se en adults.

Els mosquits autòctons més freqüents a Catalunya pertanyen a l'espècie *Culex pipiens* en medi urbà i també a diverses espècies del gènere *Aedes* i *Ochlerotatus* en medi rural. Tanmateix, el Mosquit Tigre (*Aedes albopictus*) és una nova espècie que afegeix una problemàtica específica i d'alta intensitat a la que causen els mosquits autòctons.

Aedes albopictus té un color molt fosc, quasi negre, amb unes bandes característiques de color blanc platejat a les potes i una ratlla blanca al dors que baixa des del cap fins al tòrax. La seva mida oscil·la entre els 5 i els 10 mm, tot i que normalment fa uns 6 o 7 mm. Els ous són negres i ovalats, d'uns 0.5 mm de llargària i 0.16 mm d'amplada.

Aquesta espècie de mosquit s'ha adaptat molt bé al nostre territori, colonitzant nous hàbitats i criant en petites masses d'aigua, naturals o artificials, estancades i tancades com bidons, gerros, plats de testos, cubells, pneumàtics o altres tipus de recipients que els recorden el seu hàbitat original, constituït per forats inundats en troncs d'arbres.

Tot i que aquest mosquit és vector de diverses malalties en alguns països, a Catalunya no n'és transmissor. Però és una espècie forana de mosquit que cal controlar i prevenir pels efectes nocius que pot arribar a causar a la nostra població. És una espècie diürna i molt activa que fa múltiples picades i ocasiona moltes molèsties.

La forta presència de mosquits en determinades zones del municipi, fa que s'hagi d'intervenir en espais tant públics com privats per a poder-hi realitzar les actuacions necessàries per garantir el benestar de la ciutadania, així com la seguretat en la salut i el respecte al medi ambient.

Aquesta ordenança municipal pretén aportar la informació, solucions i consells necessaris als ciutadans per evitar la presència i/o expansió dels mosquits al municipi i dotar a l'Ajuntament de les eines necessàries per fer complir les mesures oportunes en aquells espais que puguin contenir aigües estancades, així com permetre als òrgans competents sancionar els subjectes responsables de la reproducció del mosquit tigre, o les altres espècies de mosquits autòctons.

Respecte al marc competencial l'ordenança s'ajusta a les disposicions de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya i a la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya .

Les prescripcions que s'estableixen són conformes a la Llei 7/2003 de protecció de la salut la qual en el seu títol V respecta escrupolosament les actuals competències de les administracions locals i de la Generalitat pel que fa a la salut ambiental i defineix amb concreció quines són les activitats de protecció de la salut que abasta i quina és la intervenció administrativa concreta que caldrà realitzar-hi dins d'aquest marc competencial,

TÍTOL PRIMER: DISPOSICIONS GENERALS

CAPÍTOL I: Objecte i àmbit d'aplicació

Article 1

Objecte

Aquesta ordenança té per finalitat establir les mesures necessàries de control de les poblacions de mosquits i prioritàriament de l'espècie *Aedes albopictus*, per tal de minimitzar els efectes negatius que aquests mosquits puguin ocasionar a la nostra població en tot el terme municipal de..... d'acord amb la legislació estatal i autonòmica.

Article 2

Àmbit d'aplicació i usos afectats

Queden inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança, totes les persones naturals o jurídiques que siguin propietàries o posseïdores d'espais, béns o objectes susceptibles de crear les condicions de proliferació del mosquit tigre o d'altres espècies, ubicats al municipi de.....

CAPÍTOL II: De les Obligacions

Article 3

Actuacions generals

Les persones que es trobin sotmeses dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança hauran de prendre mesures per tal que els objectes i contenidors o elements que estiguin a l'exterior no s'hi pugui acumular aigua, i en general, ajustar llurs actuacions a les prescripcions següents:

- *Buidar i posar sota cobert* tots aquells objectes i contenidors en els que s'hi pugui acumular aigua, i evitar llur inundació, per exemple invertint-los. En el cas d'elements fixos i objectes que no es puguin retirar, s'hauran de revisar atentament almenys dos cops per setmana i procedir a *eliminar qualsevol cúmul d'aigua*, netejant els recipients i evitant que es tornin a omplir. En el cas dels plats de test, quan aquests no puguin retirar-se, caldrà mantenir-los secs. Els pneumàtics s'hauran de mantenir secs i a cobert. S'ha d'evitar l'acumulació d'aigua als forats dels arbres (dessecant-los o col·locant-hi algun material que tapi el forat, no permetent que hi entri l'aigua i que no aporti pes a la soca).
- *En els casos en que es consideri imprescindible tenir algun tipus de recipient amb aigua i a l'exterior*, caldrà que aquests es mantinguin tapats, mitjançant una *tapa o una tela mosquitera prima (malla de 2 mm de mida màxima)*. En recipients destapats (per exemple, bevedors per animals) caldrà que aquesta aigua es renovi dos cops per setmana, com a mínim. Les canaleres de recol·lecció d'aigües de les teulades han de mantenir-se netes de restes vegetals i en condicions de funcionament. Els embornals i altres desguassos terrestres que tinguin sifó, l'aigua hi haurà de ser substituïda dos cops per setmana.
- *En el cas concret de les basses o piscines*, cal actuar de forma que l'aigua que continguin no esdevingui un focus de cria de mosquits. Quan estiguin buides s'hauran de mantenir completament eixutes. En el cas de piscines plenes d'aigua, aquestes es mantindran tapades o en condicions higienicosanitàries mitjançant els tractaments de l'aigua adients per tal d'evitar la proliferació de larves de mosquit. En el cas de basses o estanys, que no tinguin depredadors naturals dels mosquits, han d'estar en condicions que no suposin focus de cria per aquests.
- Per a qualsevol altre tipus d'acumulació d'aigües no contemplat a la present ordenança, els serveis tècnics de l'Ajuntament determinaran el seu nivell de risc i les mesures correctores que caldrà prendre per evitar la reproducció del mosquit tigre així com d'altres espècies de mosquit.

Article 4.

Situacions específiques

Es consideren d'especial atenció les situacions que s'esmenten a continuació, donat que es tracta d'espais que poden contenir aigües estancades. Aquests espais caldrà que compleixin a més a més les actuacions generals especificades a l'article 3.

- *Cementiris*: tots els recipients contenidors de flors u objectes ornamentals impediran l'acumulació d'aigua lliure, accessible als mosquits que necessiten una làmina d'aigua per pondre. Per exemple, es pot mantenir la humitat mitjançant esponges o gels hidropònics, foradar els recipients per la base, o bé introduir sorres o d'altres materials com ara perlita que permetin la presència d'aigua però la facin inaccessible als mosquits.
- *Horts, solars i finques en desús*: cal mantenir aquests espais lliures de possibles focus de cria de mosquits, amb especial atenció a brossa, eines de treball i elements de mobiliari abandonats.
- *Escoles*: Els elements de joc no han de tenir aigua estancada, especialment, en èpoques de vacances. En cas d'existència de pneumàtics, destinats al jocs, aquests han de mantenir-se secs, preferentment mitjançant perforació.
- *Altres espais susceptibles d'atenció especial són els centres de jardineria i determinades activitats comercials i industrials* que puguin acumular aigua i en les que cal vigilància periòdica per evitar la proliferació dels mosquits. En aquests àmbits, el control dels possibles focus de cria de mosquits ha d'incorporar-se amb caràcter obligatori als plans interns de seguretat i higiene de les empreses.

TÍTOL SEGON: CONTROL I INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA

CAPÍTOL I: De la informació a l'autoritat sanitària.

Article 5

En el cas que els titulars d'instal·lacions, establiments o dependències detectin l'existència de riscos per a la salut per una possible proliferació o propagació de mosquits, i en particular del mosquit tigre, n'han d'informar immediatament l'autoritat sanitària corresponent i procedir si escau a retirar de l'espai, els bens u objectes que segons aquesta ordenança puguin suposar una font de risc.

CAPÍTOL II: De la intervenció administrativa

Article 6

1. La inspecció

L'Ajuntament de....., en l'exercici de les seves competències respectives, haurà de dur a terme les inspeccions necessàries per al compliment de les disposicions establertes en aquesta ordenança, així com d'altres normatives específiques, per tal de preservar la salut de la seva població de l'existència de mosquits, i en particular del mosquit tigre dins del seu àmbit territorial.

2. Control de les actuacions

a. L'actuació inspectora podrà ser realitzada pels tècnics municipals designats a l'efecte, pels funcionaris de la policia local o per personal d'entitats supramunicipals que tinguin la condició d'agents de l'autoritat sanitària en funcions d'assistència tècnica al

municipi, els quals podran, acreditats degudament i en el compliment de les seves funcions, accedir a qualsevol lloc, instal·lació o dependència, de titularitat pública o privada, així com ordenar que les persones obligades, adoptin les mesures necessàries per a la prevenció o per al restabliment de les condicions que evitin la proliferació i/o la propagació de mosquits, i en particular del mosquit tigre.

En el supòsit d'entrada a domicilis, es requerirà el previ consentiment del titular, o bé aquesta es podrà realitzar mitjançant una resolució judicial autoritzant-la.

Finalitzada la inspecció, els inspectors lliuraran còpia de l'acta d'inspecció al titular o persona responsable que es trobi en aquell moment en les dependències o instal·lació.

b. Les persones que fa referència l'article 2 resten obligades durant la inspecció, a facilitar informació exacta i veraç de llurs espais, béns i objectes afectats pels preceptes d'aquesta ordenança i permetre el correcte exercici de l'activitat inspectora.

c. En exercici de les funcions respectives, els inspectors podran sol·licitar el suport, l'auxili i la col·laboració d'altres inspectors de protecció de la salut i d'altres agents de l'autoritat que tinguin encomanades funcions de seguretat.

3. Mesures cautelars

1. En el cas d'incompliment per part dels obligats, els tècnics inspectors aixecaran acta dels fets, que servirà de base per a la determinació d'una possible infracció conforme als preceptes establerts en la present ordenança, amb la consegüent incoació de l'expedient sancionador, sense perjudici què, com a conseqüència de les activitats d'inspecció i control es comprovi que hi ha un risc per a la salut de la població, o indicis raonables, per a que aquests considerin necessària una intervenció immediata. En aquests casos l'Ajuntament podrà adoptar les mesures cautelars i actuacions que consideri oportunes amb la finalitat de corregir les deficiències detectades.

2. Les mesures cautelars s'ajustaran a la intensitat, a la proporcionalitat i seran les adequades als objectius que es pretengui garantir en cada supòsit.

3. La durada de les mesures cautelars no ha d'excedir el que exigeix la situació de risc que les justifica i, en cap cas, aquestes mesures no es poden mantenir provisionalment més de divuit mesos.

TÍTOL TERCER: DEL RÈGIM SANCIONADOR

CAPÍTOL I: Del procediment sancionador i de l'exercici de la potestat sancionadora

Article 7

1. Procediment sancionador. Principis generals

El procediment sancionador s'ajustarà a les disposicions legals relatives al procediment administratiu, als principis establerts en la Llei 30/1992, LRJPAC, de 26 de

novembre, i al procediment establert en el Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya amb les especificacions corresponents establertes a la Llei 7/2003, de 25 d'abril, de protecció de la salut de Catalunya.

2. Competència per a sancionar

- Correspon als ens locals municipals a tenor de l'establert en aquesta ordenança, l'exercici de la potestat sancionadora dins del seu àmbit territorial i en l'exercici de les seves competències.

- L'alcalde i el ple podran delegar o desconcentrar les seves competències en altres òrgans de la corporació en els termes i condicions fixats per la normativa de règim local, i si és el cas, per la normativa bàsica sobre règim jurídic de les administracions públiques.

- Els ens locals podran encomanar a l'Agència de Protecció de la Salut, mitjançant els convenis pertinents, la gestió de la instrucció d'expedients sancionadors en l'àmbit de llurs competències. La formalització d'aquest encàrrec no altera en cap cas, la titularitat de la potestat sancionadora que correspon a l'òrgan local competent en la matèria.

CAPÍTOL II: De les infraccions

Article 8

Infraccions

Es considerarà infracció, les accions i omissions antijurídiques tipificades en aquesta ordenança i en les demés disposicions específiques dictades sobre aquesta matèria que seran objecte de les sancions administratives corresponents, prèvia instrucció de l'oportú expedient.

Serán responsables de les infraccions administratives tipificades en la present ordenança totes aquelles persones, siguin naturals o jurídiques, que hagin participat, per acció o per omissió, en la comissió del fet infractor.

Article 9

Criteris per a la qualificació de les infraccions

Les infraccions es qualifiquen com a lleus, greus o molt greus, tenint en compte els criteris de risc per a la salut, la quantia de l'eventual benefici obtingut, el grau d'intencionalitat, la gravetat de l'alteració sanitària i social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència. Aquest criteris poden ésser valorats separadament o conjuntament.

Article 10

Qualificació de les infraccions

1. En funció dels criteris establerts a l'article 9, es consideren infraccions *lleus*:
 - Les comeses per simple irregularitat en l'observança d'aquesta ordenança .
 - L'incompliment dels requeriments específics que formulin els tècnics inspectors sense repercussió directa en la salut.
 - Les comeses per simple negligència, sempre que l'alteració o el risc sanitari produïts hagin estat d'escassa incidència.
 - Tenir aigua estancada amb larves o pupes de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article 3 d'aquesta ordenança.
2. Es consideren infraccions *greus*
 - Les que reben expressament aquesta qualificació segons la normativa específica aplicable en cada cas, quan tenen repercussió en la salut.
 - La reincidència en la comissió d'infraccions lleus, en el període dels dos anys anteriors
 - Les que són concurrents amb altres infraccions sanitàries lleus, o han servit per facilitar-les o encobrir-les.
 - Les que produeixin un risc o dany greu per a la salut.
3. Es consideren infraccions *molt greus*:
 - Les que reben expressament aquesta qualificació segons la normativa específica aplicable en cada cas, quan tenen transcendència en la salut.
 - La reincidència en la comissió d'infraccions greus en el període de cinc anys anteriors.
 - Les que són concurrents amb altres infraccions sanitàries greus, o han servit per facilitar-les o encobrir-les.
 - Les que produeixin un risc o dany molt greu per a la salut.

CAPÍTOL III: De les sancions

Article 11

Sancions

Les infraccions a que fa referència l'article 10 d'aquesta ordenança, han d'ésser sancionades amb multes, d'acord amb les prescripcions establertes al títol VI de la Llei 7/2003, de 25 d'abril, de protecció de la salut de Catalunya.

Article 12

Òrgans competents de l'Administració local per a imposar les sancions

En l'àmbit municipal, l'alcalde o alcaldessa és competent per a imposar les sancions de fins a 100.000 euros, i el ple de la corporació és competent per a imposar les sancions de fins a 300.000 euros, i en cas que es superés aquesta quantia s'haurà de remetre's l'expedient sancionador a l'òrgan competent.

Article 13

Graduació i atenuació de les sancions

Per a la determinació de la quantia de la sanció, l'ajuntament tindrà en compte la deguda adequació entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció imposada, tenint especial consideració per a la graduació de la sanció l'existència d'intencionalitat o reiteració i la natura dels perjudicis causats.

Article 14

Apreciació de delictes o falta

Si en el decurs de la tramitació del procediment sancionador s'apreciés que determinats fets poden ser constitutius de delictes o falta penal, l'instructor ho notificarà immediatament a l'Alcalde, el qual passarà el tant de culpa al Ministeri Fiscal. Un cop l'autoritat judicial hagi incoat el procés penal que correspongui, si hi ha identitat de subjecte, fet i fonament haurà de suspendre el procediment administratiu.

Article 15

De les multes coercitives

1. L' Ajuntament a l'efecte de garantir l'aplicació i l'eficàcia de les mesures cautelars, un cop fet l'oportú requeriment, podrà imposar reiterades multes coercitives.
2. El termini assenyalat en el requeriment ha d'ésser, en qualsevol cas, suficient per al compliment de l'obligació que es tracti i al mateix temps, el necessari per evitar la producció de perjudicis majors en cas de no executar l'obligació requerida.
3. En cas d'incompliment es podran efectuar requeriments successius fins a un màxim de tres.
4. La multa coercitiva és independent de les sancions que pugui imposar-se amb tal finalitat i compatible amb elles.

Article 16

De l'execució subsidiària

1. En el compliment de l'establert en la present ordenança, quan es tracti d'obligacions que no siguin personalíssimes i es puguin realitzar per subjectes diferents als obligats, l'Ajuntament, seguint el procediment corresponent, podrà executar aquestes obligacions per si mateix o mitjançant les persones que determini.
2. L'import de les despeses, els possibles danys i perjudicis aniran a càrrec dels obligats.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

En tot allò que no estigui previst en aquesta ordenança, s'estarà al que prevegin les ordenances reguladores corresponents i sense perjudici de l'establert per altres normes sectorials.

Segona

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta ordenança s'hauran d'adaptar les altres ordenances i reglaments municipals que regulin matèries que s'oposin a les prescripcions d'aquesta.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

En aquest apartat es podran establir a criteri de cada ajuntament uns períodes d'adaptació als preceptes establertes en l'ordenança.

DISPOSICIÓ FINAL

Els preceptes d'aquesta ordenança que per sistemàtica incorpora aspectes de la legislació estatal i autonòmica, s'entén que resten automàticament modificats en el moment que es produeixi la revisió d'aquesta legislació. En el supòsit de modificació de la legislació estatal i autonòmica continuaren essent vigents els preceptes d'aquesta ordenança si son compatibles i permeten una interpretació harmònica amb els nous preceptes de la legislació de referència, mentre no hi hagi adaptació expressa.

Aquesta ordenança entrarà en vigor a partir del termini de.....de la seva publicació al BUTLLETÍ OFICIAL DE LA PROVÍNCIA.

Localitat, ... de de 2008